

ÚJ DEBRECZEN

FÜGGETLEN POLITIKAI SAJÁLAT

Előfizetési ár helyben: egy óra 1 korona, negyedévre 3 korona. — Vidékre egy óra 1 kor. 50 fillér; negyedévre 4 kor. 50 fillér.

II. évfolyam. 74. szám.
Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár helyben: egy óra 1 korona, negyedévre 3 korona. — Vidékre egy óra 1 kor. 50 fillér; negyedévre 4 kor. 50 fillér.

Debreczen, 1913.

Kedd, április 1.

Recht — für Alles!

Írta: dr. Kalmár Antal.

Egyre-másra jönnek a jalkiállítások Boszniából, Dalmáciából, hogy a három évüket kiszolgált öreg katonákat nem eresztik haza, ott szolgálják már a negyedik esztendőt is, sőt vannak, akik már az ötödik esztendőt sínylik a vitéz császári armádiában.

Miért és mi cimen? Háboru van? Nincs. Mozgósítás van? Nincs. De mégis talán titkos mozgósítás van? Még az sincs. Mi van hát, hogy a két éves katonai szolgálat nagyobb dicsőségére a magyar öreg bakáknál már az ötödik esztendő járja?

Egyszerűen az van, hogy a hadseregnek egyrésze hadi állományba van téve — békében.

Ez mintha fából vaskarika volna, de ami nálunk katonai felségjog, az vaskarika módjára szoríthatja a magyar népet, de bizony az fából soha sincsen. Ez a katonai felségjog ott volt már beiktatva az 1889: VI. t.-cikk 12. szakaszába, s ott van beiktatva a szuronyokkal meghozott új véderőtörvény 43. szakaszának 3. pontjába is. Ebben pedig az van kimondva, hogy a királynak joga van a hadsereg összes tartalékát és póttartalékát tényleges szolgálattételre korlátlanul behívni, egytől-tizenkét esztendeig terjedhető időre. Még pedig behívhatja békében, akár van országgyűlésileg megszavazott ujonc, akár nincs.

És mikor hívhatja be?

Akkor, amikor a királynak korlátlanul tetszik a hadsereg összes tartalékát és póttartalékát, egészben vagy részben a hadi állomány státusába tenni. Ebben a királyt — hogy ezt ne tehesse meg — nem köti semmiféle törvény, semmiféle föltétel, semmiféle miniszteri ellenjegyzés. És a királynak anyagilag és alakilag korlátlan abszolút katonai felségjoga, s nem tartozik a világon senkinek se beszámolni arról, hogy neki miért tetszik mozgósítás nélkül, tehát akár a legteljesebb békeidőben is, a hadsereget egészben vagy részben hadi státusba tenni, s a hadi állományra való kiegészítés céljából a hadsereg összes tartalékát és póttartalékát 1-től 12 évig terjedhető tényleges szolgálattételre behívni és az országgyűlés által megállapított szolgálattéti időt ezen a közjogi alapon fölemelni. Ha tehát a király ezen korlátlan katonai felségjoga alapján a szuronyos törvénybe iktatott két éves katonai szolgálatot akár az egész hadseregben, akár annak csak egy részénél tizenkét esztendővel emeli föl: ugyan ki tehet róla?

Értsük meg azonban jól, hogy ez nem mozgósítás (erről külön intézkedik a törvény), hanem nem egyéb az, mint a hadseregnek hadi állományra való ki egészítése — békében.

Már most, ahol ilyen egekig ható korlátlan katonai felségjoga van egy királynak: miért kellett ott évekig viaskodnia egy másik — ehhez a felségjoghoz képest csak tizedrangu — katonai felségjog igaz értelmének a megállapítása céljából? Miért kellett az 1888: XVIII. t.-cikk magyarázása céljából rezolúciót csinálni, Kkuen-Héderváryt buktatni, a rezolúcióhoz makacsul ragaszkodni, amikor, ha ugy és aképen is lett volna az 1888: XVIII. törvénycikknek a póttartalékosok behívására való hiteles értelme megállapítva, amint azt — mondják — a nemzet kívánta: a király a másik törvény alapján, a hadsereg utolsó száz katonája fölött is, ezeknek egész katonai szolgálattéti idejére, tehát a tizenkét esztendőre — korlátlanul rendelkezik?

A király azt mondja: elrendelem a debreczeni ezrednek hadi állományba való helyezését, és te besorozott tartalékos, vagy póttartalékos, vagy aminő katona vagy: szolgáltsz tizenkét áll esztendeig — Boszniában. Nos és álljon elő én nekem Magyarországon az a közjogász vagy politikus, aki tagadhatná, hogy mindezt a király az idézett korlátlan katonai felségjoga alapján nem tehetné meg?

A király a katonai felségjogok terén alakilag és anyagilag olyan széles korlátlan joggal rendelkezik, annyira gazdag, hogy szinte nem is tudja, hogy miről van, s ebből a szempontból értelmetlen is volt, hogy a király miért ragaszkodott a póttartalékosok beszá-

járásához, a miről a nemzetnek az a véleménye van most, hogy az nem illeti meg a királyt, amikor ha ezt föladta volna is: ugyanazt a jogát egy másik törvény alapján még nagyobb terjedelemben, még korlátlanabbul gyakorolhatja.

Korlátlan katonai felségjog ez mindenre, valósággal: Recht — für Alles, — de ha ez így áll, aminthogy így áll: akkor mi az ördögnek izgattuk mi magunkat a rezolúció miatt fél esztendeig?

Mindebből pedig az a tanulság, hogy ez a mi országunk közjogilag annyira el van merülve a bajokban, hogy szinte lehetetlen rajtunk segíteni. Te ötödik esztendőt szolgáló magyar baka tehát ne türelmetlenkedj, rajtad jogtalanság még a tizenkettedik esztendőben se esne, mert a király csak a jogával él. Recht — für Alles!

Beöthy László ajánlata

A jog és pénzügyi bizottság ülése

A jog- és pénzügyi bizottság holnap, kedden, április hó 1. napján délután 3 órakor Vargha Elemér dr. tanácsnok elnöklété alatt a városi háza kistanácssternében ülést tart a következő tárgysorozattal:

Szilágyi József rendőr kérvénye nyugdíjra jogosító szolgálattéti idejének megállapítása tárgyában.

Ferenczi József kérelme ugyanazon ügyben.

Kondor Kélmán főszámvévőhelyettes kérvénye a VIII. fizetési osztály I-ső fokozatába sorozása iránt.

A debreczeni Sakkör kérvénye a folyó évben városunkban tartandó országos sakkverseny támogatása tárgyában.

Beöthy László, a budapesti Király- és Magyar-színházak igazgatójának ajánlata a városi színház bérbevétele tárgyában.

A debreczeni Zenede választmányának ké-

A „Bikszádi” Gyógy-ásványvíz természetes

vegyi alkotórészeinél fogva a legjelesebb. Gyógyhatása fölülmulja a hasonlítottatú külföldi ásványvizeket. Hurutos bántalmaknál páratlan. Az idejéi termései savanyu borral vegyítve kellemes ital. Kapható mindenütt. Árjegyzéket kívánatra küld a „BIKSZÁDI” GYÓGYFÜRDŐ IGAZGATÓSÁGA.

relme a Zenede 50 éves története könyomatása költségei tárgyában.

Az új nyugdíjszabályrendelet tervezetének bemutatása.

Dr. Varga Lajos és neje kérvénye a Vénkerti telkéből utcanyitási céljából kijelölt terület megszerzése ügyében.

Egyéb esetleges folyó ügyek.

A munkásbiztosító pénztár államosításáért.

A munkásbiztosító pénztár államosítása tárgyában a következő nagyjértékű cikket kaptuk:

A gyökéres revízió megrázkódtatásának az intézményt és az érdekeltséget csak abban az esetben szabad kitenni, ha bebizonyosodott, hogy a ma érvényes törvény és annak alapján a betegsegítő pénztárak működése egyáltalán nem volt megfelelő. A gyökéres revízióra nem lenne szükség abban az esetben, ha: 1. törvény alapján a pénztárak többet lettek volna képesek nyújtani tagjaik számára, mint amennyit előzőleg nyújtottak; 2. ha az érdekeltség megterhelése nem túlzott, hanem arányban áll a pénztár szolgáltatásaival és 3. ha a törvény alapján a pénztárak maguk számára megfelelő pénzügyi alapot, pénzügyi egyszíntencát voltak képesek biztosítani.

Az első feltételt illetően azt meg kell most állapítanunk, hogy az új törvény életbelépte előtt a pénztárak általában véve huzamos ideig látták el a segítségre szoruló beteget. Így például a budapesti kerületi pénztár abban az időben huszonhat héttig fizetett teljes téppénzt és tizenhárom héttig féltéppénzt, tehát harminckilenc héttig volt képes a beteg tagnak az orvosi kezelésen kívül pénzsegítségét nyújtani. Az 1907. évi törvény a pénztárakat csak husz het

segítségnyújtásra kötelezi és ezen az időn túl a beteg tag csak abban az esetben számíthat segítségre, ha a pénztárnak sikerült kezelési költségeiből alapot gyűjteni. Ebben az esetben az alapok kamataiból lehet a husz héten túl segítséget nyújtani. A pénztárak 1907. óta nem kerülhettek abba a helyzetbe, hogy ilyen alapokat gyűjtsenek s így az addig nyújtott harminckilenc heti segítség ideje husz hétre, tehát az előbbinek csaknem a felére esett vissza.

Kérdés, vajon a segítségnyújtás terén tapasztalt visszaesés nem annak a következménye vajjon, hogy az érdekeltség, elsősorban pedig a munkaadók az 1907. évi törvény szerint talán kevesebb megterhelhetésre vannak kötelezve? Ez előtá 2-3 százalékos járuléknak egyharmad-részt fizették a munkaadók, ma pedig a 3.5 százaléknak a felét s így míg a törvény életbe lépése előtt a munkaadók megterhelése a munkabér arányában 0.7-1.0 százalék között ingadozott, addig a munkabér 1.75 százalékát tartoznak fizetni, tehát kötelezettségük az előzőnek kétszeresére emelkedett és nagyon lehet tartani attól, hogy az 1913. év folyamán még valami rendkívüli intézkedés alapján a járulékkulcsot a törvény által megengedett maximális négy százalékgig kell fölemelni, ha el akarják kerülni a pénztárak a csődöt.

Az Országos Pénztár 1911-ik évi jelentése szerint ugyanis a felszámolt pénztárak közül, amelyek 1907 előtt állottak fenn, aktív volt 336, passzív 42 s így működését az összes pénztárak 11 százaléka fejezte be deficittel. Ugyanez a jelentés kimutatja, hogy a kerületi pénztárak közül 1907 óta csak 33 aktív és 63 passzív, vagyis az összes kerületi pénztárak hatvanhat százaléka dolgozik ma deficittel. Megtalálhatjuk ebben a kimutatásban azt is, hogy 1907 előtt a fennálló pénztárak által gyűjtött vagyontömeg egész jelentékeny volt és 5,096.173 korona 17 fillérre rugott, míg 1907 óta a pénztárak összesen 462.000 korona tiszta fölösleget tudtak elérni. Ezt a fölösleget is csak úgy fogadhatjuk el valónak, ha figyelembe vesszük és vagyonként elfogadjuk azt a nyolc millió koronát meghaladó hátralékösszeget, a mely

szintén ott szerepel a kimutatásban, amelyből lehet, hogy négy millió a behajthatatlan. Ha pedig a kitüntetett nyolc millióból négy millió csakugyan nem lehetne behajtani, akkor a 1907. évi törvény alapján működő pénztárak első négy és felévi működése három és fél millió koronát meghaladó deficittel végződik.

Ezt az igazán szomorú pénzügyi állapotot elsősorban a kezelés költségeinek mérhetetlen emelkedése okozza. Egyetlen egy esztendőben például 1910-ről 1911-re a magyarországi pénztárak tisztviselői kezelési költsége 1,967,401 koronával, orvosi kezelési költsége 1,445,342 koronával, összesen tehát 3,412,743 koronával emelkedett, ami a mi kezdetleges viszonyaink közzepette igazán szédületes összeg. A most folyó vétségos évben előreláthatólag a kezelési költségeknek ez a 18.2 százaléka órási mértékben emelkedni fog és siettetni fogja a pénztárak végső romlásának bekövetkezését.

A pénztárak anyagi romlásának nem a járadékhatárolások az előidézői, hanem az az elvtárs adminisztráció, mely lehetővé teszi, hogy a cökölő pártemberek és párttitkárok mellékfoglalkozásnak tekintsék a pénztári hivatalkodást, pártszempontokat kövessenek az állások betöltésénél és kénytelen elnézéssel viseltessenek a jó pártmunkások, a rossz tisztviselő hibáival szemben, fokozván ekként a kezelési költségeket a végtelenségig.

Modern és a legjobb

VILLAMOS berendezések

rendelje meg

Földvári-nál

telefon 168 — gyári telefon 816.

Tanuló felvétetik.

Találkozás.

A járda szélén hirtelen megállt s szíve nevesen földobogott. Két lépésre tőle egy fiatal nő a kocsi mellett állt. Nem láthatta jól, mert alkonyodott s a sűrű fátyol fedte, de megismerte alakját, kecses mozdulatait, a módot, amint jobbját kisse előre csuszította, mindaz, ami a részletet, amelyek egy nagy szerelem emlékében mindig lelkünkben élnek. A nő most feléje fordult. Szembenéztek.

— Ön?
— Én.
Pillanatig némén meredtek egymásra, azután a nő mosolyogva kezét nyújtott:
— Örülök, hogy látom.

A férfi maga is csodálkozott, mily nyugodtan csengett hangja, mikor így felelt:
— Én is!

Nem tudták leküzdeni a zavart, amely elfogta őket, mikor egyszerre így szembetalálkoztak. S mert a nő észrevette, hogy a járókelők már nézik őket, így szólt:

— Járjunk egy kicsit... akarja?
S amint egymás mellett haladtak, zavaruk egyre nőtt. Egyszerű szavak peregtek le ajkajkról, de a nő követhetesen a jelenről beszélt, míg a férfi mindig a múltat tért vissza.

— Olvastam először... Talán még jogg is így! Igaz, elváltukkor kegyetlenül szenvedett, de ki tudja, hogy néhány év múltán nem unta volna-e meg kedvesét... egy vénülő asszonyt, aki koloncnyenét csüngött volna nyakán... Bir! micsoda rettenetes lébihatár! Nem akarj kegyetlennek látszani, hát nem is beszélt többet a múltból. Már sajnálta! Milyen borzasztó lehet megszok-

lódottan, bosszusan, leplezetlen féltékenységgel, maga is természetellenes elfogulatlanagra törekedve, szólt:

— Az új kedvesed... bizonyos kedves fiú? Önkéntelenül visszatért a bizalmas tegezéshez, vagy haragjában, mint az első jött-ment kis nő, tegezte volt kedvesét?... Talán szenvedett?

— Vagy még mindig a régi bankérossal élés?... nem csalog meg, mi?
A nő egyre hallgatott. S ekkor a férfi észre, hogy sem a mult, sem a jelenre való vonatkozás nem szólaltatja meg azt a meghatott, meleg hangot, magára terelte a beszédet.

— Megöregedtem, ugy-e?
— Megöregedni, te... hiszen fiatal ember vagy... harminckilenc éves!
— No léni, emlékszel? És te hány éves vagy?

— Tudtad!... gondolkozz!
— Harminchét... Igen, harminchét... Harminchét év... egy nő számára a végközelgését jelenti. Ó, a férfi, harminckilenc év dacára még fiatal ember, oh, nagyon fiatal!

De a nő! Még egyideig küzdött fog akor nyomai, az apró ráncok, őszülő hajszálak ellen, aztán keserűen megadja magát a könnyörtelen időnek... Talán még jogg is így! Igaz, elváltakor kegyetlenül szenvedett, de ki tudja, hogy néhány év múltán nem unta volna-e meg kedvesét... egy vénülő asszonyt, aki koloncnyenét csüngött volna nyakán... Bir! micsoda rettenetes lébihatár! Nem akarj kegyetlennek látszani, hát nem is beszélt többet a múltból. Már sajnálta! Milyen borzasztó lehet megszok-

ni, hogy ne bémulják többé szépségét... elvált, s elny a közömbösök közöngyét!

A nő ezerfelől beszélt. Barétokról, akiket a férfi nem ismert, mulatságokról, ahová a férfi nem járt el. Edes hangja, a régi, az ezüstös csengéssel mintha mesze távolból hangzana. Sokat kacagott, mint régen, de e nevetés már nem mulattatta a férfit. Mennyire unatkoznék mellette! — gondolta most már. S mikor később a nő lehuzta keztyűjét, látta, hogy kisujján most is az ő régi gyűrűjüket viseli, a bevésett kelettel.

— Megörjztem, — mosolygott a nő. Te már nem viseled a tiédet?
— Istenem... nem...
— S így tündött: Az emlékekbe kapaszkodik... S bémulta a maga gyógyulását. Mily messze jutottak egymástól!... szíve mélyén már mi sem érzett, csak boldog büszkeségét szabadulása fölött! Semmi egyebet! Az élet tovastiklik, az emberek felejtenek... s egyre ez a gondolat zugott agyában: Megöregedni!... megöregedni!... Arra gondolt, milyen volt az ő idejében, rózsaszíromszerű arcával, kisse duzzadt, kicsattanó, piros ajkával hófehér gyöngyfoga fölött s kedves kis fítos orrával... Igen, határozottan abból a fajból való, akik hamar megöregszenek...

— Sohasem lesz többé oly szép, mint mikor én ismertem... nekem adta legszebb évcit. Aztán észbe jutott, hogy egy barátja várta. De mikor megálltak, hogy bucsuzzanak, a nő hirtelen felkiáltott:

— Meghalok éhen... nem térnél be velem egy csésze teára?
— Szívesen, kedvesem.

Béke vagy háboru?

Blokád alá helyezik Montenegrót.

Ujból bombázzák Skutarit.

A béke utjain jár a balkáni szekér, de ott ott ott egyre, nagy kátyuba süllyed a kerek, sehogysem tud vége szakadni már a rossz utnak. Pedig a jelekből megállapítható, hogy most már nagyon is közeljárnak odalenn a békéhez. Minden erre mutat és mindenből ez következik. Ugyan nagy harcra kedv — szavakban — mind a két félén, de ma úgy a törököknek, mint a diadalmas szövetségeseknek terhes már a háboru. Ha bírják is, csak nagyon rövid ideig bírják és a hatalmak is most már teljes erővel fogják fellépni, hogy véget vessenek a fölszédéses vérontásnak.

Csak Montenegró zavarja erősebben a vizet. Nikita, akiről tegnap rémhírek terjedtek el, nem akar határozott választ adni eddig a hatalmak kollektív jegyzékére, sőt, mint egyes táviratok mondják, elrendelte újból Skutari ostromát. Ez beláthatatlan kavarodást vonhat maga után. Hírek szerint a hatalmak, ha Nikita tényleg megalkodik Skutari ostromához, blokád alá fogják helyezni a montenegrói partokat.

A mai eseményektől alábbi távirataink szármolnak be:

A hatalmak.

Konstantinápolyból jelentik: Diplomáciai forrásból jelentik, hogy a hatalmak együttes jegyzékét a legközelebbi napokban fogják a portának átnyújtani. A Drinápoly eleséséhez fűzött békeremény korai s a helyzet most olyan, hogy inkább az ellenkezőt lehet következtetni.

A Reuter-ügynökség jelenti: A nagyköveti reünio tegnap két órahosszat tartott. Szó volt Albánjár égi hatáiról, de döntés nincs. A reünio ma tartja legközelebbi ülését.

Beléptek egy cukrászdába. S a férfi egyre növekvő csodálkozással nézte a nőt, szívesen már semmi melegséget nem érezve, mint ha ezt kérdezné: — Ezt szerettem... ezért szenvedtem olyan kegyetlenül? — Nem érzett sajnálkozást, sem vágyat... csak jéghideg közönyt.

A nő ezalatt a sütemények fölé hajolt és fölemelte arcáról a fátyolt. Aztán egy darab kálcsba harapva, mosolyogva afordult a férfi felé. Amaz megdöbbenve nézett rá. Így, teljes világosságban, a feléje forduló arc szebb volt, mint valaha. Szeme megőrizte a régi, a gyerekes pillantást, arca, mint a hamvas barack, könnyen pjuló, mint régen... s villogó fogai vérpíros ajkai között... Olyan volt, mint egy pompás, hamvas, éret gyümölcs, amelyből a nyár illata száll fel... S így látva, szebben, pompázóbban, mint valaha, a férfi előbbi hideg közönye rögtön tovaszállt, felébredt a szaktetés fölérti haragja, mérhetetlen szenvedése. — Sietve fizetett s mikor künn, az ajtó előtt elváltak, föl sem mert tekinteni, csak úgy lehelte.

— Örülök, hogy pillanatra láthatalak. Kocsiba ültette, durván rácsapta a kocsit ajtaját, s mikor a nő a kocsit ablakán át, kis keztyűs kezével még egy bucsúüdvözlést intétt, fakó arccal, színtelenül a tehetetlen dühtől, morgó fogai között:

— Piszok... gyalázat! Mereven, mozdulatlanul állt helyén, míg a kocsit továbbvitte, aztán lassan, tétován, a szítelő esőben, megindult hazafelé. Csak mikor ajtaja elé ért, érezte, hogy pillát fáradtan, ernyedten csukódnak le s arca nedves... Az esőtől... kétségkívül!

Maurice Level.

Ostrom alá veszik a hatalmak Montenegrót.

Londonból jelentik: A nagyhatalmak teljesen megegyeztek abban, hogy további vérontást nem fognak tűrni. Ha a Cetinjében tegnapi lépés eredménytelen maradna, akkor a nagyhatalmak egyesült flottája a montenegrói partokat ostromzár alá fogja venni. Szintúgy megegyeztek abban, hogy a többi balkáni államnak is meg kell szüntetni a további vérontást. Oroszország felszólította Bulgáriát, hogy katonai tevékenységét a csaláldzsaí vonalon innen levő területeire szorítsa.

Elmaradt válasz.

A «Times» értesülése szerint a montenegrói kormány nem találta szükségesnek, hogy válaszoljon Ausztria s Magyarország jegyzékére, amelyben a konstantinápolyi osztrák és magyar nagykövet a portától engedelmet kért arra, hogy Skutari polgári lakossága elvonulhasson és hogy a montenegróiak Skutarit addig ne bombázzák.

Elfogyott a türelem.

Londonból jelentik: A Daily Telegraph bécsi táviratot közöl, amely szerint az osztrák-magyar monarchia türelme elfogyott és ha a nagyhatalmak Montenegróval szemben továbbra is csak barátságos intésekre szontkoznak, akkor Ausztria-Magyarország az intelmeket tettekre fogja váltani és mint Európa akaratának a végrehajtója fog fellépni.

Oroszország a monarch'a ellen.

Londonból jelentik: Diplomáciai körökben az a hír járja, hogy Oroszország a román-bolgár kérdést oly módon akarja megoldani, hogy részben helyrehozza az 1878-ban Romániával szemben elkövetett igazságtalanságot azzal, hogy Besarábia egyes részeit visszaadja, ennek ellenében azonban Románia lemond Szilisztriáról. Ezzel Oroszországnak az a szándéka, hogy úgy Romániát, mint Bulgáriát lekötözze magának. Ha ez a hír való, úgy az orosz diplomácia elsősorban azt akarja ezzel elérni, hogy Romániát a hármasszövetségtől elszakítsa és Szerbiának, Romániának, Bulgáriának és Montenegrónak politikailag Oroszországhoz való csatolásával az osztrák és magyar monarchiát délen és keleten egész az Adriáig bekerítse. Oroszország Románjának valószínűleg Kotint, az északi Moldvának a Prut és Dnjeszter közé eső részét, valamint a Prut és Alsó-Duna közt levő részt fogja átengedni. Oroszország a Duna egész torkolatáról lemond és valószínűleg még az Ackermanig terjedő part-sérvot is átengedi Romániának. Ez az utóbbi hír kevésbé látszik valószínűnek és különben eddig még az egész hirt nem erősítették meg.

Unszolják a szlávok Oroszországot.

Pétervárról jelentik: Egy szláv bankett résztvevői március 27-én a következő táviratot küldték Szaszonovnak:

Mélyen aggódva az orosz diplomáciának a szláv és így egyszersmind az orosz érdekek védelmében tanúsított határtalan engedékenységén, az ön hazafiségára apellálunk abban a reményben, hogy ha a szlávellenes befolyások ellensúlyozzák az ön működését, orosz szíve meg fogja találni ebből a nehéz helyzetből kivezető méltó utat.

N'kitát nem ölték meg.

Bécsből jelentik: Itteni diplomáciai körök senmi hírt sem kaptak arról, hogy Nikita, királylgyal valami baj történt volna.

Cetinjéből jelentik: A külföldön elterjedt nyugtalanító hírekkel szemben a montenegrói sajtóiroda megállapítja, hogy Miklós király lapota a lehető legkitünőbb.

Döntő ütközet előtt.

Szofióból jelentik: A bolgár hadsereg megkerülte a Derkoszlavat és följártóztathatatlannal nyomult előre. Bulajr mellett minden csöndes.

Londonból jelentik: A hatalmak már most behatóan foglalkoznak azzal az esettel, ha a bolgárok a csaláldzsaí vonalat bevonnák. Ebben az esetben a hatalmak csapatokat fognak partaszéllítani Konstantinápolyban és Rodostóban, de nem azért, hogy a bolgárok előrenyomulását megakadályozzák, hanem inkább azért, hogy zavargás kitörésének elejét vegyék.

Konstantinápolyból jelentik: Enver bég seregét Csataldzsa mellett eselbe került s őriési veszteséget szenvedett. A bolgárok visszavonulást szinleltek és Enver bég üldözni kezdte őket. A török csapatok fedezetlen országútra kerültek, amelyet a bolgárok aláaknáztak. Az aknák föltrobbanása következtében háromezer török katona elesett.

Konstantinápolyból jelentik: Tegnap a csaláldzsaí vonalon aránylagos nyugalom volt. — Mind a két fél újabb csapatokat von össze, hogy a döntő csatára elkészüljön.

Ujból ostromolják Skutarit.

Belgrádi körökből azt táviratozzák, hogy a «Politika» értesülése szerint Nikita király parancsára újra megkezdték Skutari bombázását.

A Daily Express a külügyminiszteriumban arról értesül, hogy Montenegró a nagyhatalmak nyomásának sem hajlandó engedni és a diplomáciai demarche ellenére is folytatni fogja a hadműveleteket Skutari ellen.

„APOLLO“ mozgó színház

Piac- és Miklós-u. sarok. Igazgató: Deési Alfréd. Folytonos bemenet. Telefon 762.

Ma új műsor.

Két sláger kép.

Ujdonságok.

A milliók.

Társadalmi dráma 2 felvonásban.

Az országban itt: először. Érdekes humoros kép.

A világhi.

Vígjáték 2 felvonásban.

Két órás műsor keretében több humoros és természeti kép. Rendes helyárak

Nyomatvány.

Az „UJ DEBRECZEN“ előfizetőit, barátait, olvasó közönségét tisztelettel kérjük, sziveskedjenek nyomtatványszükségletüket HOROVITZ ZSIGMOND nyomdájában beszerezni. A kiadónak Darabos-utca 7. sz. alatt levő házában kitünően berendezett nyomdája van, amely mindennemű nyomtatványt a legizlesebb kivitelben, jutányos áron, gyorsan és pontosan elkészít. Telefon: 412.

Makulatur papiros olcsón kapható a kiadóhivatalban:

Darabos-utca 7. sz.

Az igazságügyminiszter Debreczenben.

A debreczeni egyetem ügye jelentős fordulathoz ért a mai napon. Debreczenbe utazott ugyanis Jankovich Béla dr. kultuszminiszter, hogy megtekintve az egyetem helyiségének ott ősi kollégiumot, tárgyalásokat folytasson az egyetemre vonatkozóan a város és az egyház vezetőivel.

Jankovich Béla dr. kultuszminiszter a megállapított program szerint az éjjel érkezett Debreczenbe. Az éjjelt szalonkocsijában töltötte, reggel pedig rokonának, gróf Degenfeld József ny. főispán, egyházkerületi főgondnok lakására hajtatott, honnan reggelizés után a vármegyeházára, majd a városházára ment. Innen Degenfeld József gróf, Domahidy Elemér főispán, Kovács József polgármester, Márk Endre dr. udvari tanácsos, Magoss György dr. főügyész és több városi és vármegyei előkelőség kíséretében a vármegye kocsiján a kollégium nyugati kapuja elé hajtatott, ahol Balthazár Dezső dr. püspök, Lencz Géza dr. akadémiai igazgató, Csiky Lajos dr. teológiai tanár, a Ferencz József-rend lovagja és az egybegyűlt tanári kar fogadta. Lencz Géza dr. akadémiai igazgató kis beszéddel üdvözölte a minisztert, bevezette az ősi kollégiumba, hol a kollégiumi ifjuság állt osztályonként felállítva, tanári felügyelet alatt sorfalat, míg a főiskolai énekkar énekel üdvözölte az érkezőket. A miniszter megköszönve a fogadtatást, a vármegyei, városi és egyházi urak kíséretében a díszterembe, majd a kistanácssterembe ment, ahol megtekintve az arcképgyűjteményt, megelégedését fejezte ki a látottak felett.

Innen az ésvány- és filológiai muzeumok és a teológiai seminárium megtekintésére indultak. Ezután megtekintette a miniszter az olvasótermet, könyvtárt és főiskolai anyakönyvtárt. Az itt elhelyezett képeket is nagy figyelemmel nézegette a kultuszminiszter.

Lencz Géza dr. megmutatta a miniszternek az anyakönyvtárban elhelyezett eredeti régiségeket, közte a kalvinisták legrégebb nemeslevelét, amely egyetlen példány az egész országban és az eredeti magyar kitéseket a hitújítás korától. Jankovich Béla dr. kultuszminiszter érdeklődve nézte meg a régi könyveket s ismételt megelégedését nyilvánította a látottak felett. Érdeklődve vizsgálta a főiskolai fiatalok által tűzvész esetén használt «gerindiumokat» s a főiskolai ifjuság legrégebb zászlóját. Megmutatta Csiky Lajos dr. a főiskola emlékkönyvét, melybe Széchényi István gróf jegyezte be először nevét s kérte a minisztert, hogy a látogatás emlékére szintén írja be nevét. A miniszter eleget is tett a felhívásnak.

Ezután az Oratórium megtekintésére indult a miniszter, ahol a szabadságharc idején Kosuth Lajos a szabadságharc nagyjaival együtt a trónfosztó határozatot meghozta. Csiky Lajos dr. magyarázta a miniszternek, hogy hol ültek az emlékezetes ülésen az ország rendei. Magyarázat után odafordult a miniszter Csikyhez:

— A sok érdekes emléktörténeli helyek megmutatását köszönöm — mondja s melegen kezét szorított Csiky Lajos dr.-ral.

Megtekintette még a miniszter a lakosztályokat, rajztermeket, a fizikai szertart, a hol Csiky Lajos dr. megjegyezte, hogy a fizikai szertartak országos hírlapja alkalmával a debre-

czeni kollégium fizikai szertára azt a bizonyítványt kapta, hogy az ország összes iskolái között a kollégiumi fizikai szertár felszerelése a legtökéletesebb. Megnézte még a miniszter a zenetermet, énekkertmet, a jogi tantermet, az akadémiai tantermeket és a tornatermet.

A zene- és énekkertmek megtekintésénél Csiky Lajos dr.-nak arra a megjegyzésére, hogy a főiskolai kántus már 184 éves, a miniszter elismerőleg nevezte meg:

— Igen, az egész országban nagy híre van a debreczeni főiskolai kántusnak.

A tantermek megtekintésénél is elismerőleg nyilatkozott a kultuszminiszter a tantermek nagyságáról, melyeknek csaknem mindegyikében eltér 100 hallgató. Balthazár Dezső dr. püspök ekkor megjegyezte, hogy a megnézett helyiségekből amennyi csak szükséges, átalakítják az aula céljainak megfelelőleg.

Ezek után a Nagyerdőben felállítandó egyetem helyének megtekintésére indult a miniszter. A főiskolai kántus énekkar üdvözölte a diákok sorfala között távozó vendéget, kinek Domahidy Elemér főispán utközben bemutatta kis fiát, aki a kollégium diákja. Lencz Géza dr. a főiskolai sémort mutatta be a miniszternek s világoztotta fel a sénior teendői felől.

Ezek után a Csokonai-teret nézte meg a miniszter, melyről az a véleménye volt, hogy elég tágas. Csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy a város nagyságához, gazdagságához mérten elég szépek is találta-e?

Aztán kocsiba szállt a kultuszminiszter és a vele volt előkelőségek kíséretében a Nagyerdőre hajtatott, honnan visszatérve, a városházára ment tanácskozni az egyetem ügyében. Erről a tanácskozásról azonban nem lehetett több részleteket megtudni.

Tanácskozás után az állami főreáliskolát nézte meg a kultuszminiszter, aki 4 óra 50 perckor utazott vissza Budapestre.

Színház.

1913. március 31-én, hétfőn, A) bérletben, Komlóssy Emma felléptével:

LILI.

Operett 3 felvonásban.

Heti műsor:

Kedden: Armény és szerelem, színmű. B) bérlet.

Szerdén: Bőregér, operett. C) bérlet.

Csütörtökön: Első és második, színmű. A) bérlet.

Pénteken: Erzsébet-nőgyűlet előadása.

Szombaton: Első és második, színmű. B) bérlet.

Vasárnap délután: Kornevillei harangok, operette. Mérsékelt helyárakkal. Bérletszünet.

Este: Sárga csikó, népszínmű. Kjsbérlet.

Komlóssy Emma vendéjátéka. Szombaton este kezdte meg Komlóssy Emma, a híres művésznő három estére terjedő vendégszereplését. Első este a «Kornevillei harangok» című operettben lépett fel őszinte sikert aratva kellemes hangjával és fenomenális játékával. Tegnap este a «Pillangó kisasszony» című operette címszerepét kreálta nagy kedvvel és kedves közvetlenséggel. Előadás után pár népdalt énekelte, melyek mindegyikével nagy sikert aratott. A közönség minden énekszáma után percekig tapsolta a művésznőt.

Zilahyné Nagyváradon. Amint ismeretes, Zilahyné Singhoffer Vilma most Nagyváradon szerepel. Első fellépése az «Eva» című operettben volt, melyről a «Szabadság», Nagyvárad egyik legelterjedtebb napilapja a következőket írja:

«Zilahy Gyuláné, Singhoffer Vilma vendégszerepelt tegnap a Szigligeti-színházban. Lehár finom muzsikéja Évájának címszerepében látta aranyi évu tén viszont a nagyváradai közönség a kiváló művésznőt, akiről ma igazán nem lehet szebb dicsőrelet mondani, minthogy épp olyan, mint amikor még az Operaház művésznője volt. Kristály csengésű, tökéletesen kiművelt hangja, egyéni bája, izléses, decens játékvalósággal elragadták a nagy kvalitásokkal rendelkező énekesnőt, akit méltán ünnepelt egész este a közönség.»

Ebből a kis kritikából is látható, hogy milyen kiváló erőt vésztett el Debreczen város színháza a Zilahy-pár távozásával.

SZÍNHÁZI HIREK.

Cigányprimás. Kélmán Imre világhírű operettjére készül a társulat. Holnap kezdődnek meg a színpadi próbák. Az operett úgy van hivatva, hogy a legkisebb szerep is elsőrangú kezekbe van letéve. A címszerepet Kassay Károly játssza. A fő női szerepeket Zilahyné és Borbély Lili játsszák. Zilahyné S. Vilma már Vmegrendelte a néla már megszokott fényes partettjeit. Az előadásban még részt vesznek Falussy István, L. Farkas Pál, Szabó Gyula stb. Az új díszleteket Gyöngyössi festi. A darabot Kassay Károly rendezti.

Nagy Gábor jelesen végzett színésznövendék, városunk szülöttje holnap, kedden lép fel az «Armény és szerelem» tragédiában. A fiatal színész ambiciózus törekvését ajánljuk a közönség szíves figyelmébe.

Első második. A Nemzeti Színház kiválóan sikerült színműve kerül nálunk csütörtökön bemutatásra. A darabot Lajthay Károly nagy gonddal rendezi. A főszerepeket Lajthay, Halassy Mariska, Kiss Mariska, Uti Gizella, Vajda Ilonka, Pethő stb. játsszák.

Az Új Debreczen smorkeztősege Darabos-u. 7.

Telefon 4-12

Forman
nátha ellen

Hatása meglepő! Szilencze ára 40 fillér

Figyelem! Csalódásig hasonló csomagolásban sok teljesen értéktelen utánzat van forgalomban. Kérjünk határozottan Formant.

HIREK.

— **Elmaradt közgyűlés.** A debreczeni ipar-területi tegnap délelőtt 10 órára hirdett évi rendes közgyűlését nem lehetett megtartani, miután a törvényben előírt 100 tag nem jelent meg. A közgyűlést így a jövő vasárnap délelőtt 10 órai kezdettel tartják meg.

— **A nők választójogi világszövetségének VII. kongresszusa.** Budapesten június 15—21. napjain tartják meg a nők választójogi világszövetségének VII. kongresszusát a fővárosi Vigadó termeiben. A kongresszusi tagság: díj 10 korona, mely a kongresszus tárgyalásain való részvételre és a nemzetközi ügyrend-adta jogokon kívül összes kedvezmények igénybevételére jogosít. A jelentkezéssel egyidejűleg kifizendő be a tagsági díj a következő címre: A Nők Választójogi Világszövetségének VII. Kongresszusát Elővezető Bizottságnak, Budapest, VII., Isván-ut 76.

— **Felolvasó ülés a Csokonai-körben.** Szombaton, folyó hó 29-én a Royal-szálló nagy termében tartotta felolvasó ülését a Csokonai-kör, amelyen igen előkelő közönség vett részt. Géresi Kálmán elnök üdvözölve a megjelent vendégeket s az ülést megnyitván, Kuthi Sándor dr., a kör tagja egy igen érdekes s nagy szorgalomról tanuskodó ismertetést tartott a híres dán íróról, Bang Hermanról. Az előadást mindvégig élénk figyelemmel hallgatták s végén zajosan éltették és megtapsolták a jeles fiatal poétát. Kuthi dr. után Abraham Ernő szintén igen kedves történetet olvasott fel s is, meg Sajó Sándort is, aki Abraham után a «Dacos magyarok» című, kitűnő szatiráját olvasta fel, melegen ünnepelték.

— **Rendőrlegénység vizsga.** Szombaton tartott meg kilenc próbarendőrrel a rendőrlegénységi vizsga, mely jól sikerült.

— **Külföldi tanulmányi ösztöndíj.** A debreczeni kereskedelmi és iparkamara az érdekelt-ség tudomására hozza, hogy a keresk. m. kir. miniszter az Erzsébet-ösztöndíjalapból a folyó évben nyolc, egyenként 2500 koronás külföldi tanulmányi ösztöndíjra hirdet pályázatot. Ez ösztöndíjak elnyerése iránt oly magyar honos-sági fiatalabbkorú kereskedők folyamodhatnak, kik keleti kereskedelmi akadémiái tanulmányai-nak «jó» eredménynyel történt elvégzése után legalább három évig gyakorlati kereskedelmi té-rem működtek, emellett igazolják, hogy a tanul-mányozandó terület nyelvvizsgálataiban járatosak. s katonai szolgálatukat már teljesítették, vagy az alól végérvényesen felmentettek. A részletes pályázati feltételek megtekinthetők a debreczeni keresk. és iparkamaránál, hova a pályá-zati kérvények legkésőbb április 30-ig betér-jesztendők.

— **Husár bravur.** Juhász István Vendég-utca 84 szám alatti lakos nyugodtan haladt va-sárnap este nyolc órakor hazafelé a Csap-ut-cán, midőn egy ismeretlen husár minden ok-nélkül megtámadta s kardját kirántva, Juhászt az ágyékán megszurta. A vitéz husár elmenek-ült, Juhászt pedig a mentők a kózkórházba szállították.

— **Széllhűtés a vacsoránál.** Farkas Etele nyu-galmazott százados a Piac-utcai Diéher-féle ven-déglőbe ment szombaton este vacsorázni. Alig hogy leült az asztalhoz, hirtelen jefordult a székről. Azonnal hozzásettek, de segíteni nem lehetett rajta, pár perc múlva kiszenvedett. — Széllhűtés okozta a 72 éves százados ha-lálát.

— **Kocsiban felejtette az ernyőjét.** Widder Jenő Széchenyi-utca 48. szám alatti lakos pan-aszt emelt ismeretlen tettes ellen, aki egy nő-vendége által a 48. számú egyfogatu brékcocsi-ban hagyott, 28 korona értékű fekete selyem napernyőjét eltulajdonította.

— **Öngyilkossági kísérletek.** Kis Eszter 28 éves, Bercsényi-utca 9. szám alatt lakó cse-lédleány ma reggel öngyilkossági szándékból marólugot ivott. A mentők a kózkórházba szállították, ahol a rendőrség kihallgatta s azt adta elő, hogy öngyilkossági kísérletét élel-pont-ságból követte el. — A másik öngyilkosság, kísérletet Borbély Agnes 22 éves leány kö-vette el a Tócskert Acél-utca 14. szám alatti lakásán, mivel a szomszédok alaptalanul rossz híreket elhárították.

— **A haragosok.** Tolvaj István csizmadia-segéd, Kut-utca 116. szám alatti lakos vasár-nap este 8 óra tájban Füredi Fábán, Had-hézi-ut 6. szám alatt lakó cipész segédét, ki-vel családi okok miatt régebben ellenséges vi-szonyban van, a Csillag-utca 13. számú ház előtt megtámadta s pofon ütötte, mire Füredi a kését előkapta, Tolvajt jobb oldalán megszur-ta. A sérülés nem veszélyes. Füredi ellen a rendőrség az eljárást megindította.

— **Apróbb lopások.** Orosz Béla Csapó-u. 86. szám alatti kereskedő faskamrájának olda-lát valaki kifosztotta s onnan nagyobb meny-nyiségű tűzfűt ellopott. — Özveggy Molnár Jó-zsefné Csillag-utca 68. szám alatti lakos fás-kamrájából ismeretlen tettes több ágyneműt el-lopott. — Végh Gyula Lorántffy-utca 46. szám alatti hentesnek 2 darab forgópisztolyát emelte el valaki a Hungadi-utca 12. szám alatt levő hentesüzletéből. — Kovács Gyula Darabos-utca 16. szám alatti lakosnak ruha- és fehérneműt lopta el valaki.

— **Béres és földesur.** Aradról jelentik: Far-kas Pál meggyesbodzás; földbirtokos részvett Frittszki János fiatal béreslegényre, aki felbő-szülve, kést réntott és Farkasnak vállán az üt-erét átvágta, úgy hogy a földesur néhány perc alatt elvérzett. F. Béres ezután ifj. Farkas Pált, aki a jaja segítségére sietett, combján élet veszélyesen megsebesítette.

— **Bohócsipka címen gyűjtötte kötetbe ifj. Bókay János verseit.** A kötet érdekességét a hangulatok változatossága és a forma egyéni ki-forrottága és színessége adja meg. Három rész-re oszlik a kötet és mindegyik részben külön, külön hangulatot, de kiforrott érdekes egyéni-séget ad a fiatal szerző. A «Bohócsipka» egy fiatal lélek rapszodikus vergődését tükrözi vizs-sza, míg a másik «Szerlem» című rész mint tiszta, mosolygós lyrikust állítja elének Bó-kayt. A harmadik rész a «Vizók a füstben», Vcsak négy kis prózai hangulatfestést foglal ösz-sz: nálunk még kevésbé ismert forma; a fran-cia modernek hatása alatt írta a szerző, de ezekben is teljesen egyéni tudott maradni. — A kötet a «Pallas» irodalmi r.-t. ismert izlé-ses kiadásában jelent meg. Kapható minden könyvkereskedésben 2 K érben.

A Debreczenvárosi Takarékpénztár r.-t. üzlethelyisége Piac-utca 42 szám alatt azonnal kiadó. Értekezheini Dr. Polgár Dániel irodájában ugyanott.

Névjegyek

1 óra alatt készítenek Horvitz Zsigmond nyomdájában Darabos-utca 7.

A debreczeni Patronázs-Egyesület közgyűlése.

Folyó hó 30-án, vasárnap délelőtt 11 óra-
kor tartotta évi rendes közgyűlést a Patronázs-
Egyesület Kulin Imre törvényszéki s egyesületi
elnök vezetése alatt.

Az elnök megnyitó beszéde után Csiky La-jos terjesztette elő az egyesület mult 1912-ik, fennállásának 3-ik évéről szóló, minden rész-lete kiterjedő jelentését, amelyből közöljük a következő adatokat: A tagok létszáma 528-ra megy, 128-al többre, mint egy évvel ezelőtt. Az egyesület fennállása óta összesen 147 gyer-meket és fiatalokat gondozott, a mult évben 114-et, nemcsak erkölcsileg tartván őket fel-ügyelet alatt, hanem 2511.93 korona erejéig tar-tásdíjban, iskoláztatásban és ruházatban is ré-szesítvén többet közülök.

Nagyfontosságú volt a mult év az eggye-nítő, tanító és óvónő jelentkezett új tag gya-nánt s mert a rabsegélyző-egyesület feloszol-ván, kimerítta a Patronázs-egyesületbe való beolvadását. Az egyesület fényes sikerrel mű-ködő mese-délutánjai céljára a közokt. minisz-terium 600 koronát utalványozott s az eggye-sület a mult évben összesen 4300 kor. állam-segélyben részesült.

Jóleső önérettel jelentette be a titkár az egyesület működésének azon hatását, hogy a gyermekbíróóság vezetőségének nyilatkozata sze-rint az egyesület fennállása óta évről-évre fogy a visszaeső fiatalok bűnösök száma.

A vagyommérleg szerint a mult évben a bevételek 6178 korona 95 fillerre mentek s eb-ből pénztámaradvány 1877 kor. 55 fillér.

Megválasztotta a közgyűlés az új tisztikat, mely jobbjára a régiekből áll, azzal a változ-tatással, hogy másodtitkár Fodor Emil áll. gyer-mekmenhelyi ellenőr lett, pénztárnok dr. Szűcs Géza eddigi ellenőr, ellenőr pedig Somossy László eddigi pénztárnok; az intéző bizottság-ba pedig új tagokul Gáthy Bélint kir. ügyész s Nagy Kálmán kir. törvényszéki bíró választattak.

Debreczeni labda-rugók Nagyváradon.

A DKAS Egyet győzelme.

Vasárnap délután játszott bajnoki mérkőzést a «Debreczeni Kereskedelmi Alkalmazottak Sport Egyet»-nek csapata a Nagyvárad Sport Club csapatával. A sporttérén megjelent szép számu közönség meleg szimpátiával fogadta a DKASE csapatát. Az NSC. a játék elején szép leroha-nással a debreczeni kapunál terem, azonban Markovics hátvéd a heves támadást ügyesen visszaveri. Ettől kezdve a DKASE. állandó fé-lénybe jut, azonban csatársora teljesen goal-képtelen. A legszebb és leglátványosabb helyzetekben a kapu felé és mellé rugnak.

Végre Pongrácz nagynehezen szabadrugás-ból bepeckeli a vezető goolt, majd utána még egy másodikat; félidő 2—0 a DKASE. javára.

A második félidőben a debreczeni csapat igen erős tempót diktál; ellenfelét, aki 12 em-berral játszott 11 helyett, valósággal odasze-gyezte kapujához. Majd az NSC. balszélsője meg-szökik, Balla II. utóléri és 16-oson, belül el-faútolja, amire Schmidt bíró tizenegyet ítélt, melyet Bodnar kapus olyan ügyés rávétéssel fo-gott meg, melyhez hasonlót még csak Izsáktól és Fritztől sem igen volt alkalmunk látni.

A második félidőben a DKASE. 4 goolt adott be ellenfelének, melyek közül kettőt Pon-grácz, egyet Oláh és egyet Kerekes III. lőtt be.

Nem hallgathatunk még el egy érdekes je-lenséget. A pályáról levonuló győztes csapatot oly örösi ovációban részesítette a nagy szá-mban megjelent közönség, melyhez fogható a NAC. pályája még eddig nem igen látott, de még a Debreczeni Torna Egyet pályája sem.

CSARNOK

Egy szív története.

Regény.

Írta: F. H. Budnett.

16.

De mivel csak az vagyok, ami vagyok, nem törődök vele.

— Sokszor hallottam már magamról ilyesmit, nem évdöm hát rajta. De ön! Az már egészen más! Véletlenül hallottam a nagybácsijától! Mit gondol, mit szólna gazdag nagybácsija, ha megtudná, hogy délelőttjeit nálam tölti és nem Diana Dalrymple kisasszony nál?

Framleigh elsápadt a bossúságtól és a meglepetéstől. Nem várta volna, hogy a dolgok így új mederbe terelődjenek.

Néhány óra előtt arra szánta el magát, hogy kerülni fogja ezt a leányt s ime, Polly most nyugodtan, szinte hidegen kellemetlen igazságokat mond neki és körülbelül ajtót mutat.

Ha valaha olyan hiu és balga lett volna, hogy azt képzelje, hogy ez a leány nem egészen közönyös iránta, most már ki kellene nyilniok a szemeknek.

Hidegen válaszolt:

— Magyarázom ki e szavaimból azt, hogy legjobban szeretné, ha e mai szerencsétlen látogatásom, utolsó látogatásom volna önnél?

— Azt hiszem ez volna a legjobb! — viszonzá Polly nyugodtan.

A kapitány mélyen meghajolt.

— Csodálni tudom nyíltságát — mondta.

— És hálás is vagyok érte. Engedje meg, hogy jó reggelt kívánjak.

Polly kissé felvonta szemöldökeit, de oda nyujtotta neki a kezét s így szólt:

— Hadd szorítsunk kezét annak jeléül, hogy nem haragszunk egymásra. A színháznál így szoktunk... Jó reggelt!

Framleigh kapitány így hát belátta, hogy vesztett pöre van s büszkén, de keserű érzelmekkel telve, lehangoltan távozott.

Mikor már túl volt a kerten, Polly a kandalló párkányába fogódzva, megérezte magát a főkörben.

Nézte finom, fekete szemöldökeit, nagy barna szeméit és egyéb bájait, melyek azzá tették, ami... bájos asszonyi teremtsé. Lebittyesztette felső kedves ajakát, összeráncolta homlokát és sajátságos magánbeszédbe fogott:

— Sokkal előkelőbb ténűtő, semhogy belédszerethetett volna, jó Polly, akármilyen szép vagy is. A Framleigh-fajta emberek nem cselekszenek ilyesmit, vagy legalább nem cselekszik őszintén. Maradj csak, Polly, magad, szerény körödben és óvakodjál ilyes barátságot még csak álmodni is! Nem rád gondolt Framleigh, hanem önmagára. Nem baj, ha most már bosszankodol is, hogy a világ nyelvére vett. Nem vagy, édesem, előkelő uri hölgy!

Nem helyes, hogy — amint szokták — az asszonyokról azt állítják, hogy könnyen megbocsátanak. Rendesen nem bocsátanak meg — valóságos vagy képzelt — sértéseket olyan könnyen, mint ahogy állítani szokták. Talán akarnak megbocsátani és meg is kísértik: de minden iparkodásuk dacára se tudnak egykönnyen megbocsátani. A sértés ütötte seb külsőleg hamar gyógyul az asszonyoknál, de sima hegedés alatt ég a seb s gyakran újra kitör.

Igy történt Pollynál is. Sobet ejtettek rajta s jóideig eltart, míg elfelejti. Ösztönszerűleg érezte jólőre, hogy Teddy e barátja nem oly tekin etekkel nézi, Mint Teddy maga. Talán Framleigh is csodálja, mint annyi mások: de nem szívesen csodálja, hanem a saját akarata ellenére és a büszkesége feltámad e csodálás ellen. Teddy Popham büszke

volna, ha feleségévé tehetné Pollyt és be is mutatná feleségét előkelő barátainak. Gaston Framleigh még csak e gondolatától is irtóznék.

Ezt Polly tudta jól s ámbár felháborodva és büszkén eltávolította magától a szerelem gondolatát, mégis megsértődött az önérzete. Minden erényét jóságát s önzetlenségét ellensúlyozta az a nagy asszonyi hiba, hogy nem tudott megbocsátani. Nem volt rosszakaratu s nem gondolt mindenáron rosszat az emberek-ről: de bocsátani még nehezebben tudott, mint az asszonyok javarésze. Mi joga volt Framleighnek eljönni és ismeretségét ráerőszakolni, ha nem csodálhatta nyiltan, szabadon őszintén, csak úgy mint azt a hideg, fehér hölgyet, Diana Dalrymple kisasszonyt. Jómaga nem kívánkozott utánna, nem kérte, hogy jöjjön s Framleigh megis eljött.

Ha így beszelt volna Teddy Pophamhez, ha ismeretségük elején azt mondotta volna e fiúnak, hogy az emberek arról beszélnek, hogy Teddy szerelmes Pollyba s Teddynek nem szabad többé a házhoz jönnie, mert ez megártana a jó hírének s nagyvilági érdekeinek: hallgatott-e volna Teddy, megvallván e hallgatásával, hogy ez a gondolat már őt is foglalkoztatta? Teddy is csak büszke bosszuságot tanusított volna azért, mert egy leány, aki társadalmilag alatta áll, ilyen nagylelkűen bánik vele? Teddy is csak önmagára gondolt volna? Teddy sem érzett volna egyebet, csak büszke felháborodást? ... Oh, hogy fáj ez a csinok Pollynak.

Folytatjuk.

A szerkesztésért felelős: a lapfőlapadonos.

NYIT-TÉR

Serravalló's

Vasas Kina-bor.

Kitüntetve 1906. évi bécsi Hygienikus kiállításán.

Az állami díjjal, oklevéllel és aranyéremmel.

Erősítő-szer gyengékedők lábadozók és vérszegény betegeknek. Étvágygerjesztő idegerősítő és vérjavító-szer.

7000-nél több orvos ajánlat.

Kiváló íz.

J. SERRAVALLÓ cs. kir. udvari szállító Trieszt-Barkola.

Kapható a gyógyszerüzletekben 1/2 L. üvegekben 2.60 Korona 1 L. üvegekben 4.80 K.

Kitünően megvéd a

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER
SÁVANYUVÍZ

alküle Infectiosus
Gallól: a pusztá
granitaxklábas
taka.

Több epidémianál tényszerűen bevált.

Fővárosi hölgyek legkedveltebb szépségápolója
a FÖLDES-FÉLE

MARGIT-CRÉME

Ezen kiváló arckenőst az egész világon sok millió hölgy használja, mert a legújabb tudományos buvárlatok alapján készült arccrème és mert hírneves vegyészek állítása szerint ez a legjobb és teljesen ártalmatlan arccsépítő és fínomító. A Margit-crémet a bőr azonnal felveszi, miért is rögtön beáll a hatás, mely valóban meglepő, gyors és biztos. A bőr teljesen átalakul tőle és az üde, telt, bársonysima s rózsásfehér lesz. Rár nap alatt eltűnnek ráncok, redők, szepők, májfoltok és mindennemű hibések. A Földes-féle Margit-crème nemcsak szépi az arcot, hanem ápolja és megóvja az időjárás, a nap és szél minden befolyása ellen. Utánzatoktól és hamisítványoktól óvakodjunk! Kapható az egész világon. Tégelye 1 és 2 kor. Margit-szappan 70 fill. Margit-pudor 1 K. 20 f. Készíti és postán küldi:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész, ARAD

KAPHATÓ: Debreczenben Balázs Ödön, Grósz Nagy Ferenc, Jóna és Jóna érog., Mihalevics Jené, Mauthner Alfréd, Murakózy László, Póth Béla, H-Szoboszlón Barbóc Zeigmend H.-Böszörményben Brusay Gábor gyógyszerészekben.

Tantal

lampa

„Huzott drótszállal,

kb. 75% áram megtakarítás

Törhetetlen!

Magyar

Siemens - Schuckert - Művek

Budapest, VI. Teréz-körút 36"

Kapható:

Molnár Testvérek-nél

DEBRECZEN, Egyház-tér 2.

Zongorák, pianinók

elsőrendűek, nyak: 700—2000 koronáig; angol mechanikával, kereszt-hurok, hárfapedálal. Átjásztottak: 300, 400, 500, 600, 700 koronáig. vásárolhatók és eszerelhetők.

Ócska zongorákat és pianinókat átserelék nyakra. Mindenfélé átalakításokat, javításokat, hangolásokat jótállással vállalok.

Kornács zongorakészítő nagy telepei

BUDAPEST. Fióküzlet: Kálvin-tér 8.

Főüzlet:

Szerecsen-u. 33. az „Opera“ közelében

Alapítva 1901-ben.

HOROVITZ ZSIGMOND

Könyvnyomdája

Darabos-utca 7. szám.

Levélpapírok, sablonok,
számlák, meghívók, név-
jegyek és minden egyéb
nyomdai munkák a leg-
pontosabban készítettnek.
Szedőgép. Telefon 412.

Apró hirdetések.

Levélbélyegeken is lehet az apró hirdetések árát mellékelni. A kiadóhivatal fenntartja magának a szövegváltoztatási jogot oly hirdetésekkel szemben, melyek megjelenését kizárja a hirdetés tartalma, értelme. — Tudakozódásokra készséggel adunk felvilágosítást, ha a válasza szükséges levélbélyeget mellékelik. Minden hirdetésre ingyen ad felvilágosítást a kiadóhivatal s hirdetéseket kívánatra díjtalanul szerkeszt.

HA NINCS PÉNZE és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, fűtő és nagy szőnyegre. Paplan és fűtő takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy ruhák, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eldőlve, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

VARRÓGÉP Singer-féle, 240 koronás, egész új női ruha varrógép eladó. Bővebbet a kiadóban,

Levelezés.

IDŐSEBB NONEK barátságát keresi középkorú uriember. Levél „Bízalom” címmel kiadóba küldendő.

VIDÉKI URINÓ megismerkedne debreczeni uriemberrel, kivel havonként néhányszor kellemesen elszórakozhatna. Levél: „Debrecenbe járok” címmel, kiadóhivatal által továbbíttatik. (Válaszbélyeg csatolandó. Kiadó.)

FIATAL HÖLGY ismeretségét keresi független uriember, aki jelenleg magánhivatalnok. Házasság nincs kizárva Levél „Titoktartás” címmel a kiadóba.

Allandóan

mellékkeresetként is
**sok pénzt
kereshet**

ha címét foglalkozása megjelölésével Budapest, 55-ös postahivatalba „Universium” jelígre beküldi. — Nem ügynökség.

Meghívás.

A DEBRECENI MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁR R.-T.
IV-ik rendes közgyűlését
1913. évi április hó 29-én délután 4 órakor

saját hivatalos helyiségében (Varga-kert Gyártelep) tartja meg, melyre a részvényesek tisztelettel meghívhatnak azon figyelmeztetéssel, hogy részvényeiket ezek szelvényeivel együtt vagy pénztárunknál vagy a Debreczeni Ipar- és kereskedelmi Bank debreczeni pénzügyintézetnél 5 nappal a közgyűlés előtt le kell tenniük.*)

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése és számadása az 1912. üzletévről.
2. A felügyelő bizottság jelentése.
3. A mérleg megállapítása.
4. A felmentés iránti intézkedés.
5. 3 esetleg 4 igazgatósági tagsági helynek választás utján való betöltése.
6. 4 (megbízatásuk lejártá folytán) lelépő felügyelő-bizottsági tag helyének választás utján való betöltése.

Az igazgatóság.

*)Az évi jelentés, mérleg és az ezekre vonatkozó adatok folyó évi április hó 20-ik napjától kezdve hivatalos helyiségünkben az üzleti órák alatt megtekinthetők.

Fürdőmegnyitás!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy a volt Telegdy-féle jelenleg

„Diana” fürdőm

(a vasúttal szemben)

megnyit, és azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a n. é. közönség igényeit kielégíthetem, amiről a közönség meggyőződését kérem.

Tisztelettel!

Kabai József
fürdőtulajdonos.

Gőzfürdő délelőtt 1 korona, d. u. 70 fill.
Kádfürdő 1 korona 30 fillér.
Nőknek gőzfürdő hétfőn, pénteken egész nap és szerdán délután.
Férfiak gőzfürdő kedd, csütörtök szombaton egész nap és szerdán d. e.
Fűzetjegy ára 7. korona,
tartalmaz 10 darab gőzfürdőjegyet, érvényes délelőtt és délutánra.

Gyomorgörcs, kólika étvágytalanság és általában gyomorbetegségeknél a legkitűnőbb háziszser a

HOLLANDI GYOMORCSEPPER

Egy üveg ára 40 fillér.

Kapható:

Mihalovits Jenő
gyógyszertárában
Debreczen.

Az ORIENT szálloda

BUDAPEST,

VII., Rákóczy-ut 42. szám.

teljesen ujonnan berendezett 85 szobával a város központjában. Villanyos világítás, figyelmes kiszolgálás. Szobák 3 koronától feljebb.

Kávéház a házban.

Szives pártfogást kér a tulajdonos.

Vezető: **Schloethaur Ferenc**

Hirdessen

az „UJ DEBRECZEN”-ben,
Debreczen város egyetlen valóban
független ellenzéki lapjában.

!! Olcsó hirdetések !!

MOLL-FELE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle SEIDLITZ-POROK tartós gyógyhatása a legmákaesabb GYOMOR- és ALTEST-BÁNTALMAK, gyomorköv, rögzött SZÉKREKEDÉS, májbántalom, VÉRTOLULÁS, aranyér és a legkülönbözőbb NŐI BETEGSÉGEK ellen, e jeles háziszsernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenytettek.

MOLL-FELE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és a Moll-féle sós-borszesz nevezetesen mint a fájdalomcsillapító bedörzöléshez köszvény, csusz és a megfázás egyéb következményeinek legismertebb népszer.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 korona.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női szappan, a bőr gyökeres gondozásért és ápolására úgy gyermekek, mint felnőttek számára. Egy darab ára 40 fill. Ot darabé 1 kor. 80 fill. Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjegyvel van ellátva.

Fő-szétküldés:

MOLL A. gyógyszerész,

cs. és kir. udv. száll. által Bécs, I. Tuchlauben 9 Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesítenek. A raktárakban tesék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni